

2012-02-10
Dnr 43-2011:1667

Falu kommun
info@falun.se

tf. rektor vid Björkhagsskolan
anna.rosendahl@falun.se

Beslut för grundskola

---

efter tillsyn av Björkhagsskolan
i Falu kommun

Tillsyn av Björkhagsskolan

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Falu kommun under period, hösten 2011 och våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Björkhagsskolan besöktes av Skolinspektionen 22 november 2011.

Med få undantag når eleverna i Björkhagsskolan de nationella målen och kunskapskraven, enligt skolans egen redovisning. Dock ses skillnader i måluppfyllelsen mellan de tidigare och de senare årskurserna. I de nationella proven i matematik och svenska är måluppfyllelsen bättre årskurs 5 än i årskurs 3.

I Skolinspektionens och skolans egna enkäter ger elever och föräldrar uttryck för att skolmiljön är trygg och att eleverna trivs. Skolan har utarbetade rutiner för hur eventuella kränkningar ska förebyggas och stoppas.

För att tidigt identifiera elever som behöver särskilt stöd genomförs en rad avstämningar utifrån en checklista som tagits fram på skolan. De åtgärdsprogram som skrivs för elever som behöver särskilt stöd är dock otydligt kopplade till mål och kunskapskrav som eleven riskerar att inte nå. Även de skriftliga omdömena, angående elevens kunskapsutveckling i alla ämnen, har en otydlig koppling till nationella mål och kunskapskrav. Kommentarer som "arbetar bra", "har gjort framsteg", "aktiv och kreativ" sätts inte i förhållande till de förmågor som uttrycks i kunskapskraven. Den framåtsyftande delen i den individuella utvecklingsplanen blir därmed också allmänt hållen och otydligt kopplad till målen/kunskapskraven.

Skolan behöver utveckla det systematiska kvalitetsarbetet med planering, genomförande och uppföljning av utbildningen där resultaten omsätts i åtgärder. Rektor beskriver ett antal avstämningstillfällen då skolan ska redovisa, till förvaltningsledningen i kommunen, hur många elever som riskerar att inte nå målen. Någon samlad dokumentation av kunskapsresultaten och resultatet av värdegrundsarbetet på skolnivå finns emellertid inte. Den kvalitetsredovisning som skolan upprättar varje läsår innehåller en analys av mål som formulerades i föregående kvalitetsredovisning samt nya mål och åtaganden för det kommande läsåret. Kvalitetsredovisningen innehåller dock inte någon redovisning av elevernas kunskapsresultat på en övergripande nivå eller faktiska resultat av värdegrundsarbetet. I skolans plan mot kränkande behandling finns en mer tydlig systematik där resultat redovisas och omsätts i åtgärder.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Björkhagsskolan i Falu kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Falu kommun att senast den **10 maj 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Rektor ser inte till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Rektorn ser till att åtgärdsprogrammen anger vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap 9 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning.

I detta ingår att:

- Lärarna ser till att de skriftliga omdömen som ges om elevens kunskapsutveckling har en tydlig koppling till kunskapskraven i respektive ämne (10 kap. 13 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete med planering, uppföljning och utveckling av verksamheten. (4 kap. 5 § skollagen, Lgr 11 2.8 Rektors ansvar).
- Rektorn tar ansvar för att det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen (4 kap. 6-7 § skollagen).
- Rektorn ser till att det systematiska kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever samt att elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet (4 kap. 4 § andra stycket skollagen).

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

I skolans redovisning av kunskapsresultat läsåret 2010/11 framgår att 87 procent av eleverna i årskurs 3 bedömts klara målen i svenska och 80 procent målen i matematik. I årskurs 5 bedöms eleverna nå målen i alla ämnen utom i svenska (92 procent), matematik (96 procent) och engelska (96 procent). I årskurs 5 ses emellertid en påtaglig förbättring av resultaten i svenska, matematik och engelska de senaste tre åren.

Resultat av värdegrundsarbetet

Vid tillsynen berättar rektor om ett antal målinriktade aktiviteter som skolan genomför för att framhålla demokratiska värden och allas lika värde samt för att förebygga och åtgärda eventuella kränkningar. I den elevenkät som Skolinspektionen genomfört och i samtal med elever under en rundvandring i skolan vid tillsynsbesöket, framkommer att de upplever skolmiljön som trygg och att det råder studiero under lektionerna. I nämnda elevenkät ger eleverna området Trygghet värdet 8,3 och området Respekt och förtroende värdet 6,9 (i en indexskala 1-10).

Föreläggande:

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Rektor ser inte till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering:

Skollagen anger att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om eleven bedöms behöva särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

På Björkhagsskolan har man rutiner för att tidigt identifiera elevers behov av särskilt stöd. Rektor ser till att behoven utreds och att det upprättas åtgärdsprogram. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av är dock otyd-

ligt kopplande till nationella mål och kunskapskrav som eleven riskerar att inte nå. Beskrivningarna av elevens behov och de åtgärder som ska vidtas är allmänt hållna. Stödet riskerar att inte bli specifikt målinriktat och därmed även svårt att utvärdera i förhållande till kunskapskraven.

Av utredningen framgår att skolans åtgärdsprogram brister när det gäller att beskriva elevens behov i förhållande till nationella mål och kunskapskrav. Även de insatser skolan avser att vidta samt uppföljning och utvärdering är ottydligt kopplat till kunskapskraven. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Skollagen och den nationella läroplanen anger att information om elevens kunskapsutveckling ska ske fortlöpande. Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en skriftlig utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen eleven får undervisning i.

Vid en genomgång av ett antal utvecklingsplaner framkommer att beskrivningarna i de skriftliga omdömena i flera fall är mycket allmänt hållna och det finns ingen tydlig koppling till kunskapskraven i respektive ämne. Kommentarer som "arbetar bra", "har gjort framsteg", "aktiv och kreativ" sätts inte i förhållande till de förmågor som uttrycks i kunskapskraven. Den framåsyftande delen i den individuella utvecklingsplanen blir därmed också allmänt hållen och ottydligt kopplad till målen/kunskapskraven.

Av utredningen framgår att informationen i de skriftliga omdömena inte är kopplad till kunskapskraven. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

I skollagen anges att rektorn ansvarar för att det systematiska kvalitetsarbetet med planering, uppföljning och utveckling av utbildningen, inriktas på de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras och genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever samt att elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Det ska även finnas rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Rektorn på Björkhagsskolan beskriver ett antal avstämningstillfällen då skolan ska redovisa, till förvaltningsledningen i kommunen, hur många elever som riskerar att inte nå målen. Någon samlad dokumentation av kunskapsresultaten och resultatet av värdegrundsarbetet på skolnivå finns emellertid inte.

Den kvalitetsredovisning som skolan upprättar varje läsår innehåller en analys av mål som formulerades i föregående kvalitetsredovisning samt nya mål och åtaganden för det kommande läsåret. Kvalitetsredovisningen innehåller dock inte någon redovisning av elevernas kunskapsresultat på en övergripande nivå eller faktiska resultat av värdegrundsarbetet, vilket skulle kunna vara mått på om insatserna var lyckade.

Det finns inga rutiner på skolan för vad, när och hur resultat och nationella mål, på en övergripande nivå, ska följas upp och utvärderas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Det beskrivs inte heller hur elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Av utredningen framgår att rektorn inte tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med författningarnas krav. Huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristen.

Författning:

4 kap. 4-7 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar/Lpo 94 2.8 Mål och riktlinjer, Rektors ansvar

Bakgrund

Beskrivning av Björkhagsskolan

Undervisningen i Björkhagsskolan omfattar förskoleklass med 25 elever och årskurserna 1 – 6 med 135 elever. Vid skolan finns även fritidshem där 60 elever finns inskrivna.

Personalen är organiserad i tre arbetslag; ett med pedagoger som arbetar i förskoleklass och årskurs 1– 3, ett med pedagoger i årskurs 4 – 6 och ett arbetslag med personal som arbetar på fritidshemmet.

Den rektor som tjänstgör vid tillsynsbesöket, har pedagogisk utbildning och har gått den statliga rektorsutbildningen. Hon har varit rektor på Björkhagsskolan i tre år.

På Skolinspektionens vägnar

Håkan Eilard
enhetschef

Ingrid Åsgård
undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

2 (2)

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).